

יו"ל לקראת מבחן "דרשו"
על הדף היומי, שיתקיים
אי"ה ביום שישי ה' בתשרי.

סיכום הדף

סיכומי גפ"ת בהירים על סדר הדף

נדריס פו – נזיר כה

- לפניך סיכום שמטרתו **לסדר** את עיקרי הדברים העולים מן הגמרא; - חילוקי ופרטי הדינים.
- חילוקי הטעמים.
- דינים טעמים והלכות העולים מן התוס' (ובנדרים ר"ן).
- בכל מקום שנסמן כזה « מופיעה ההלכה.
- דברי תוס' שאין עליהם חולק שולבו בדברי הגמ' ללא ציון.

לע"נ סבתי מרת חנה ע"ה בת הגה"צ ר' שלום לופס ז"ל

נדפס על נייר חו"ל שאין בו חשש חילול שבת

כל הזכויות שמורות
להערות והארות, תרומות והנצחות:
יוסף אוחנה
ברזיל 101 ירושלים
054-8416200

פקס: 1532-6521811
דוא"ל: 6521811@okmail.co.il

ניתן לקבל את הסיכום לדוא"ל מידי חודש

פו

- השדה קדושה בכל אלו; שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה תקדיש, דבידו להקדיש עכשיו.
- שדה זו שמשכנתי לך לכשאפדנה תקדיש, דגופא דשדה ברשות מקדיש.
- שדה זו שמשכנתי לך לי' שנים לכשאפדנה תקדיש, דקבע זמן קצוב.
- אבל שדה זו שמכרתי לך לכשאקחנה תקדיש – אינה קדושה, דאינה ברשותו.
- מפקיע מידי שעבוד; א. הקדש לרש"י – קדושת הגוף, אבל קדושת דמים לא מפקיע.
- לר"ת – אפי' קדושת דמים מפקיע.
- ומשכיר יכול להקדיש רק אם השכיר בית סתם אבל בבית מיוחד לא (ר"ן).
- ב. חמץ, וכגון שעשה חמצו אפותיקי לעכו"ם, אא"כ הרהינו אצלו (מסרו למשכון).
- ג. שחרור, וכגון עשה עבדו אפותיקי ושחררו, ומלוה גובה ממקו"א.

פז

- אמרו לו במפורש שנדרה בתו והפר או קיים, ואחר כדי דיבור נתברר לו שאשתו נדרה – יחזור ויפר או יקיים, דכתי' "יניא אותה" – לאותה שנדרה ולא אחרת. וגבי הקמה כתיב "לה" ומשמע דווקא.
- אבל בסתם וכגון שאמרו לו 'נדרה' וסבור בתו ונמצאת אשתו, או במפורש ונמצאת אשתו בתוך כדי דיבור – א"צ לחזור ולהפר או לקיים.
- וה"ה בקריעה על מת וכגון קרע על אביו ונמצא בנו, שיש לחלק בין סתם למפורש ובין תוכ"ד לאחר כדי דיבור.
- בכל מועיל חזרה בתוכ"ד תנן ממגדף, עובד ע"ז, מקדש ומגרש.
- לר"י – בשאר מילי דעתו של אדם שיוכל לחזור תוכ"ד, אבל הני דחמירי עושה אותם בהסכמה גמורה.
- לר"ת – רבנן תקנו תוכ"ד לתלמיד הלוקח מקח ופגע בו רבו, והשוו מידותיהן בכל מילי בר מהני.
- קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת, והפר או קיים לתאנים;
- לר' עקיבא – בקיים – כולו קיים, ד"יקימו" משמע אפי' מקצתו. בהפר – כולו מופר, דמקיש הפרה להקמה, ואין זה היקש גמור אלא סמיכותא בעלמא (ר"ן פו:).
- לר' ישמעאל – בקיים – כולו קיים. בהפר; לר"ן – רק תאנים מופר.
- וי"א – אף לתאנים אינו מופר, דא"א להפר מקצת.
- לחכמים – מקיש הקמה להפרה, לר"ן – דבשניהם מהני לתאנים בלבד.
- וי"א – דבשניהם לא מהני כלל.
- קונם שאני טועמת לא תאנה ולא ענבה, לר"ש – נדר אחד עד שתאמר שאני טועמת לכ"א. « וכן הלכה.
- לרבנן – הוו ב' נדרים.
- יכול להפר לכמה נדרים ביחד.
- יודע שנדרה ולא יודע דבעל מפר – יפר ביום שנודע לו שבעל מפר, דקודם אינו נחשב "יום שמעו".
- יודע שבעל מפר אבל אינו יודע שזה מהנדרים שבעל מפר – פליגי ר"מ וחכמים;
- י"א דלר"מ לא יפר כלל, ולחכמים יפר רק ביום ששמע דמקצת ידיעה ככל ידיעה.
- וי"א דלר"מ יפר רק ביום ששמע דמקצת ידיעה ככל ידיעה, ולחכמים יפר רק ביום שנודע לו.

פח

- סומא שהרג בשוגג; לר' יהודה – אינו גולה, ד"ביער" כל דבר ניצל ליער וכולל סומא, וכתי' "בלא ראות" פרט לסומא שאינו רואה במקו"א.
- לר' מאיר – גולה, דכתי' "בבלי דעת" למעט ו"בלא ראות" למעט, ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות.

- המדיר הנאה מחתנו, מזונות: יכול לתת לבתו דאין לבעל בהם זכות.
- מעות: לר"מ - יאמר לה המעות האלו נתונים לך במתנה ובלבד שלא יהא לבעלך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת בפיק, דיד אשה כיד בעלה. וי"א דלר"מ אף ביחד לה למה שאת מתכסה וכיו"ב - מהני.
- לרבנן - סגי שיאמר מה שתצרי עשי, דלא אמרינן יד אשה כיד בעלה.
- « להלכה: לרב עמרם גאון ולרמב"ן - הלכה כשמואל שפסק כרבנן, דעיקר פלוגתייהו בדינא.
- לר"ת ולראב"ד - הלכה כרב שפסק כר"מ, דפלוגתייהו הכא גבי נדרים דאיסורא נינהו.
- לרמב"ם - כשמואל. אבל גם לשמואל בעי' שיאמר תרתי - שאין לבעלך רשות ומה שתצרי עשי, דמהני ליחד לדבר אחד דאין קנין אלא באותה שעה.
- אף לר"מ דיד אשה כיד בעלה, אם בעלה נתן לה מתנה יש לה יד ואמרינן מיגו דזכיא לנפשה זכיא לאחרני.

פ"ט

- אלמנה וגרושה שאמרה הריני נזירה לכשאנשא ונשאת, או נשואה שאמרה לכשאתגרש;
- לר' ישמעאל - אזלינן בתר חלות הנדר, דכתי' "ונדר אלמנה וגרושה..." עד שיהא חלות הנדר בשעת אלמנות.
- לר' עקיבא - אזלינן בתר אמירה, דכתי' "כל אשר אשרה על נפשה" עד שיהא האיסור (האמירה) בשעת אלמנות. « וכן הלכה.
- לאביי - מודה ר' ישמעאל באלמנה שאמרה הריני נזירה לאחר ל' יום, אע"פ שנשאת תוך ל' - אינו יכול להפיר, דאזלינן בתר אמירה דאפשר שהאמירה והחלות יהיו ברשות אחת. וכל מה שאזלינן בתר החלות זה כשא"א שהחלות והאמירה יהיו ברשות אחת.
- לרב חסדא - פליג אף בזה.
- אף דהלך האב עם שלוחי הבעל - לא אמרינן דמסירתה לשלוחי הבעל הוי קירוב נישואין ויצאה מרשות האב, אלא אביה ובעלה מפירין.
- מסר האב או שלוחיו לשלוחי הבעל - הוי כנישואין ויצאה מרשות האב ואין הבעל מיפר בקודמין.

צ"ב

- הפר קודם שחל הנדר:
- בהפטר בעל: לר' נתן - לא מהני, וכדכתי' "וחפרה הלבנה".
- לחכמים - מפר אע"פ שלא חל הנדר, וכדכתי' "מפר מחשבות ערומים".
- « והלכה כחכמים, דהלכה כרבים. ודוקא בא' מהתנאים שהוזכרו לעיל (פ). »
- בשאלת חכם: לרב אחא ב"ר הונא - גם בזה פליגי חכמים ור' נתן.
- לרב פפי - לכו"ע אין חכם מתיר אא"כ חל הנדר, דכתי' "לא יחל דברו" - לא יעקור חלות דברו אבל אחרים עוקרים. « וכן הלכה ולחומרא (ר"ן).
- לרבינא - לכו"ע מתיר אע"פ שלא חל הנדר, דכתי' "לא יחל דברו" - ד'דברו' משמע דיבור בעלמא בלא חלות.
- האומר קונם עלי דבר פלוני לאחר ל' יום; י"א דמיקרי חל הנדר כיון שסוף איסורו לחול.
- י"א דלא מיקרי חל הנדר כיון שמ"מ עדיין לא נאסר.

- בראשונה, ג' נשים יוצאות ונוטלות כתובה:
 - א. אשת כהן שאמרה טמאה אני לך באונס.
 - ב. שמים ביני לבינך (שאינן שכבת זרעו יורה כחץ) ובאה מחמת טענה.
 - ג. נטולה אני (לענין תשמיש) מן היהודים.
- חזרו לומר שלא יוצאות, שמא תהא נותנת עיניה באחר;
- י"א דמדאורייתא אסורה לו, ותקנו שלא יוצאות דרבנן מבטלי מילתא דאורייתא משום מיגדר מילתא בקום עשה.
- י"א דמדאורייתא אסורה לו, אלא דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושי מיניה. ומותרת דוקא באומרת נאנסתי לכשר, אבל לנתין וכדו' – יוצאת.
- י"א דמדאורייתא מותרת לו דאינה נאמנת לומר טמאה אני וכדו' אלא שרבנן אסרו ומשום חשש שתתן עיניה באחר אוקמה אדינא.
- 'טמאה אני'; לרב ששת – אוכלת בתרומה, שלא תוציא לעז על בניה.
- לרבא – אינה אוכלת, דאפשר דאכלה חולין, וליכא לעז, דיאמרו שאין לה תרומה.
- ומודה רב ששת שאם שנתארמלה או נתגרשה – אינה אוכלת, דאמרי השתא הוא דאיתניסא וליכא לעז.

צא

- אשה שנאנסה – יש לה כתובה, ואפי' אשת כהן שאסורה לבעלה, דגברא הוא דנסתחפה שדהו.
- אמרה לבעלה 'גרשתי'; לרב המנונא – נאמנת ומותרת לינשא, דכיון דידע בה בעלה חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה. « וכן הלכה ואף נוטלת כתובה (ר"ן).
- לרבא – אינה נאמנת, דע"י כעסה מעיזה בפני בעלה.
- אמרה שאינו נזקק עמה כלל ורוצה להתגרש – נאמנת, דכיון דידע בה בעלה אינה מעיזה. אבל אם תובעת כתובתה – אינה נאמנת (ר"י).
- היא רוצה להתגרש – נאמנת (לרב המנונא) רק בדבר דידע בה בעלה, דאיכא העזה.
- הוא רוצה לגרשה – נאמנת רק בדבר דלא ידע בה בעלה, וכגון שהה עמה י' שנים ולא ילדה, דאינו בדין שיוציאנה בטענת ספק ולא נאמן לומר 'מינה'.
- בלא קיני וסתירה או עדים – אין האשה נאסרת לבעלה, ומ"מ ראוי לבעל נפש לחוש לעצמו.
- בנראה מהענין שלא היה ניאוף – אף בעל נפש א"צ לחוש, וכגון נואף שברח ולא התחבא מהבעל.
- וכגון נואף שהציל את הבעל ממות, ולא אמרינן שידע ש"מים גנובים ימתקו".

סליקא לה מסכת נדרים

נזיר

ב

- כינויי נזירות; לר' יוחנן – לשון אומות הם. וה"ה לשאר לשונות, אלא דבג' לשונות דמתני' (נזיק, נזית, פזית) חל גם בלא מתכוין, דדמי טפי ללשון תורה (תוס').
- לריש לקיש – לשון שבדו חכמים, לתוספות – ואפי' מביא קרבן, דמתכוין לנזירות ויודע שלשון זה בדו חכמים.
- לר' יחיאל – חל רק לענין מלקות, ולא לענין קרבן.
- נדרים – תנא בסדר נשים, דעיקר פרשת נדרים באשה כתיב. ותנא אצל כתובות משום פרק המדיר.
- נזיר – תנא בסדר נשים ולא בסדר קדשים שהוא הלכות קרבנות;
- לפי' א' בתוס' – דקאי אקרא ד"מצא בה ערות דבר" ויין גורם לעבירה, ולא סגי שישמר מייך בלא נדר, דכל הרואה סוטה בקלוקלה יזיר עצמו.
- לפי' ב' בתוס' – קאי אסוף מסכת גיטין דמובא שם קרא ד"מצא בה ערות דבר". ותנא אצל סוטה ולא אצל גיטין, משום דכל הרואה סוטה בקלוקלה יזיר עצמו.

- בשבת - באיסור שתלוי באדם - מפרש איסורא ברישא, וכגון במה מדליקין ובמה טומנין ובמה אשה. באיסור שתלוי בבהמה - מפרש היתרא ברישא, וכגון במה בהמה יוצאה.
- בעלמא - מפרש עיקר הדבר ברישא, וכגון עיקר נחלה. וגבי נזיר לא פתח לפרש כינויים אפי' שהן עיקר קרבן, אלא פתח בידות דחביבא ליה דאתיא מדרשא ד"נזיר להזיר".
- האומר אהא - הוי נזיר. ושמואל העמיד בנזיר עובר לפניו; לגי' התוספות - דשמואל בעי ידיים מוכיחות. ובאין עובר לפניו לא הוי מוכיח, דדלמא אהא בתעניתא קאמר, ומ"מ הוי דמשמע אפי' מחצי היום ותעניתא אפשר רק בתחילת היום.
- ליש גורסים - לא בעי ידיים מוכיחות, ובאין עובר לפניו לא הוי יד כלל.
- ולא אמרינן דנתכוין להביא קרבנות של העובר, דמיירי באומר בלבו להיות נזיר, וחשיב פיו וליבו שוין דמחשבת הלב מגליא אדיבורו דאהא נזיר קאמר.
- נזיר טהור נקרא נאה - אע"ג דהוי קצת חוטא (לר' אלעזר הקפר) שציער עצמו מיין, מ"מ המצווה רבה על החטא. ונזיר טמא (דמונה שוב) נקרא חוטא; כי שמא יעבור וישתה יין.
- וגם כי תוהה על הראשונות (ע"פ דא"ש).
- תענית חלום בשבת - יש לו מצוה לבטל החלום, וקצת עבירה על שהתענה בשבת ומתענה מחר לכפר.

ג

- הוי נזיר רק בתפוס בשערו; א. אהא נאה, דאל"כ דלמא אתנאה לפניו במצוות קאמר.
- ב. הריני מסלסל, דאל"כ דלמא ללמוד תורה קאמר ד"סלסלה ותרוממך".
- ג. הריני מכלכל, דאל"כ דלמא לכלכל עניים קאמר.
- הוי נזיר רק בנזיר עובר לפניו; א. אהא, דדלמא אהא בתענית קאמר.
- ב. הריני כזה. ו'הריני' לבד לא מהני כלל (תוס' ב.).
- ג. הרי עלי ציפורים, לר"מ דלקמן, דאל"כ דלמא ציפורי מצורע קאמר.
- ומיירי בעובר לפני טהור, דאל"כ דלמא להביא ציפורי העובר קאמר.
- הרי עלי לשלח פרע - ה"ז נזיר, או משום דהוי כ"פרע לא ישלחו" דכהן הדיוט דהוי ל' יום כנזיר.
- או משום דשילוח משמע ריבוי ומשמע העברה ומסתבר דדעתו אנזירות.
- הרי עלי פרע - אינו נזיר, דפרע הוי לשון גילוי כמו "ופרע ראש האשה".
- הרי עלי ציפורים; לרבנן - אינו נזיר.
- לר"מ - הוי נזיר, ובלבד שנזיר (טהור) עובר לפניו.
- לריש לקיש - דהתכוין לציפורים הסמוכים לשער כדקרא בדניאל. ואם פירש 'ציפורין סמוכין לשער עלי' הוי נזיר בלא נזיר עובר לפניו.
- לר' יוחנן - לכו"ע לא מתפיס איניש במידי דסמין ליה, ואפי' פירש בעי' נזיר עובר לפניו.
- בנזיר טהור עובר לפניו לא אמרינן דקאמר שיביא לעובר אם יטמא;
- לתוס' - דמיירי באמר בלבו להיות נזיר, וחשיב פיו ולבו שוין כי העובר טהור וטומאתו אינה בעולם.
- למהר"ה - אע"ג דלא אמר בלבו, דדבר זה בא לעולם כלל, משא"כ נזירות שיש בידו לקבל אלאחר.
- אבל אין באין עובר לפניו - דלמא ציפורי מצורע קאמר;
- לתוס' - דאפי' שאמר בלבו מ"מ דיבורו משמע מצורע, דנזירות טריחא ליה וגם דלשון ציפורים כתי' בתורה רק אצל מצורע.
- למהר"ה - דהדבר מבזיר לפניו דודאי יש מצורע בעולם הצריך ציפורים.
- "ימין" ושמאל' הוי לשון שבועה; או כמ"ד מתפיס איניש במידי דסמין וכת' "וירם ימינו ושמאלו אל השמים וישבע".
- או לכו"ע מדכתי' "נשבע ה' בימינו ובזרוע עוזו (שמאל).
- הריני נזיר מחרצנים וכדו';
- לרבנן - הוי נזיר לכל דבר, מיתורא ד"מיין ושכר", דכבר כתי' "מכל אשר יעשה מגפן".
- לר"ש - לא הוי נזיר כלל, ובעי' שיפרט הכל או שיאמר נזיר סתמא, דכתי' "מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג" וכיון דגלי ביין ה"ה לתגלחת וטומאה.

ד

- יתורא ד"מיין" – לאסור יין מצוה כיון הרשות, שאם נשבע לשתות יין ואח"כ קיבל נזירות – לא ישתה. יתורא ד"ושכר" – לרבנן כדלעיל. לר"ש; או ללמוד "שכר" "שכר" לנכנס למקדש, דאסור רק ביין ולא בשאר משקין המשכרין. ורבנן ס"ל כר' יהודה דבאכל דבילה קעילית וכדו' ונכנס למקדש חייב.
- או לנשבע שלא לשתות יין דאיסור (נזיר) חל על איסור (שבועה), אע"ג דבעלמא ס"ל לר"ש דאין איסור חע"א (ע"פ שטמ"ק).
- נזיר בקידוש והבדלה; לג' שלפנינו – שותה, דמושבע ועומד מהר סיני ולא חל ע"ז הנזירות.
- לג' ר"ת – לא שותה, דהוי דרבנן ד"זוכרהו על היין" הוי אסמכתא.
- "מכל אשר..." ; לרבנן – לימד על איסורי נזיר שמצטרפים זה עם זה.
- לר"ש – דריש כדלעיל, דלית ליה צירוף דבכ"מ חייב מלקות בכ"ש, וכזית אמרו לענין קרבן והכא לא שייך קרבן על יין דקרבן בא על השלמת נזרו.
- הריני כשמשון בן מנוח – לא הוי נזיר, דלמא איכא דמתקרי הכי, ובעי' שיאמר (גם או לבד) א' מג' לשונות אלו; א. הריני כבעל דלילה (תוס' ע"פ תור"ב).
- ב. הריני כמי שעקר דלתות עזה.
- ג. הריני כמי שנקרו פלשתים את עיניו.
- נזיר שמשון אינו כנזיר עולם; לר' יהודה – דנזיר שמשון ¹ליתא בשאלה, ²ובחכבד שערו לא מיקל, ³ומותר לו (לכתחילה) ליטמא.
- לר' שמעון – דהאומר ה"נ שמשון לא אמר כלום, דשמשון לא נזר אלא היה נזיר מבטן אמו (ע"פ מלאך) ובעי' להתפס בדבר הנדור.
- גמרינן דשמשון הרגם ואח"כ הוציא בגדיהם. ונטמא, דעכו"ם מטמאים במגע לכו"ע (ובאוהל פליגי).
- ככר זה עלי ככור; לר' יעקב – אסור, דכתי' "נדר לה" לרבות את הככור שהוא לה' ממילא, וחשיב דבר הנדור דמצוה להקדישו כדכתי' "הזכר תקדיש".
- לר' יוסי – מותר, דגם אם לא הקדישו קדוש מאליו ולא חשיב נדור. ו"לה" לרבות חטאת ואשם, דאפי' שבאים בחובה יכול להתפס בהם.
- ומודו כו"ע דמ"לה" דנזיר לא מרבינן נזיר שמשון אלא לה' היינו לש"ש וכאותו נזיר מן הדרום.

ה

- נזיר עולם – אם הכביד שערו מיקל, ולא מגלח לגמרי. וילפי' ליה מאבשלום.
- לרבי – מגלח אחד ל"ב חודש, דיליף "ימים" "ימים" מבתי ערי חומה. ולא ילפי' מב' ימים שבתוכם א"א לגאול, דבתוך ב' ימים אין השער מכביד.
- לר' נהוראי – מגלח אחת לל' יום, דיליף מכהנים דקדושתם קדושת עולם. וכהנים ילפי' "פרע" "פרע" מסתם נזיר.
- לר' יוסי – מגלח מע"ש לע"ש, שכן מצינו בבני מלכים.
- לר' יוסי, שאני אבשלום משאר אחיו (שהיו בני מלכים); א. שאינו מגלח ביו"ט שחל באמצע שבת.
- ב. שאינו מגלח בבוקר של ע"ש אל בערב.
- ג. שמביא קרבנות נזיר (תוס').
- סתם נזירות;
- לרב מתנא – ל' יום, ד"קדוש יהיה" בגימטריא ל'.
- וה"מ לכתחילה, דיגלח ביום ל"א, אבל בדיעבד אם גילח בל' יצא, דמקצת היום ככולו. ולגבי טומאה פליגי לקמן רבנן ור"א אי אמרינן מקצת היום ככולו.
- לבר פדא – כ"ט יום (ותנן ל' משום דמגלח ומביא קרבנותיו בל', ועד אז אסור ביין ובטומאה), דכתי' כ"ט פעמים לשון נזירות. ואע"ג דחלקם לדרשא מ"מ הואיל ואיכא חד למנינא כולהו נמי למנינא.
- וה"מ בדיעבד, אבל לכתחילה יגלח ביום ל"א, דגזרינן אטו פירש' הריני נזיר ל' יום'. ולגבי טומאה פליגי לקמן רבנן ור"א אי גזרינן.

- 'הריני נזיר ל' יום' והתגלח בל' - לא יצא; לרב מתנא - דמחמת יתור לשונו הוי כאומר שלימים. לבר פדא - דלא אמרינן מקצת היום ככולו.

ו

- נזר ב' נזירות והתגלח בל' - מגלח לכתחילה ביום ס' (ובדיעבד יוצא ביום נ"ט). לרב מתנא - קמ"ל שיום ל' עולה לכאן ולכאן.
- לבר פדא - קמ"ל דבתחילת הנזירות אמרינן מקצת היום ככולו, וכמקבל נזירות בחצי היום, ואפי' הכא שלא ניכר תחילת הנזירות.
- נזיר שנשטמא ביום ל'; לרבנן - סותר הכל. וכן באמר 'הריני נזיר מאה' אם נשטמא בק"א סותר ל', דיום ק"א הוא יום הבאת קרבנותיו וגזרינן אטו יום ל' שמן התורה הוא יום הבאת קרבנותיו.
- לר"א - אינו סותר (אלא ז' כדלקמן). וכן בנשטמא ביום מאה ואחד - אינו סותר.
- לרב מתנא - פליגי אי אמרינן מקצת היום ככולו לגבי נשטמא ביום ל' קודם תגלחת והבאת קרבנותיו, אבל לגבי גילוח וקרבנות לכו"ע מקצת היום ככולו ובדיעבד יצא כדלעיל.
- לבר פדא - פליגי לגבי טומאה אי גזרינן אטו אמר 'הריני נזיר ל' יום' דאז ודאי סותר הכל כיון דנשטמא בתוך ימי נזרו. ולגבי מאה ואחד הוי אחד גזירה.
- לר"א סותר ז', דהיינו שצריך להזות שלישי ושביעי בטוהרה ואסור לשתות יין וליטמא למתים עד שיביא קרבנותיו.
- 'הריני נזיר מאה' ונשטמא ביום מאה; לרבנן - סותר הכל, וטעמייהו כדלעיל.
- לר"א - סותר ל', ולא הוי כלעיל דסותר ז', דכתי' "זאת תורת הנזיר ביום מלאות ימי נזרו" - נשטמא ביום מלאות תן לו תורת נזיר.
- ולר"א לא ילפי' מהאי קרא לסתם נזיר שנשטמא ביום ל';
- לרב מתנא - דקרא מייירי במפרש ולא בסתם נזיר, מדקאמר 'תן לו תורת נזיר' מכלל דעד השתא לא איירי ביה (ותוס' דחה את הפירוש דמייירי באמר 'מאה שלימים'). וה"ה בפירוש 'הריני נזיר ל' יום' דמודה ר"א דסותר ל' מהאי קרא.
- לבר פדא - דסתם נזיר הוי כ"ט יום.
- סתם נזירות; לר' יאשיה - ילפי' מ"קדוש יהיה גדל פרע" ואין גידול שער פחות משלושים כמנין "יהיה".
- לר' יונתן - ילפי' מ"עד מלאות הימים" דימים שצריכים מלאות הם ל', דחודש פעמים חסר ופעמים מלא. אבל לשנה מונים חודשים ולא ימים, דכתי' "לחודשי השנה".
- לרב מתנא - לכו"ע סתם נזירות הוי ל', ופליגי אם עד ולא עד בכלל (ר' יאשיה) או עד ועד בכלל (ר' יונתן).
- לבר פדא - פליגי אם סתם נזירות הוי ל' או כ"ט. ובר פדא תנאי היא.

ז

- הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני - הוי נזיר ל' יום, ואפי' שמכאן עד לשם הוי מהלך יותר מל' יום, דה"ק טריחא ואריכא לי מילתא כמכאן עד לשם.
- ואם החזיק בדרך - מסתמא קיבל נזירות כמנין ימי הדרך כדי להנצל מסכנת הדרך.
- ה"נ כעפר הארץ, כשער, כחול - עושה נזירות אחר נזירות כל חייו, ובין כ"א מגלח ומביא קרבנותיו.
- הריני נזיר כל ימי חיי, לעולם - הוי נזיר עולם כאבשלום, ולא מגלח אלא מיקל כדלעיל.
- הריני נזיר מאה שנה, אלף שנה - הוי נזיר ארוך כל חייו, ולא מגלח ולא מיקל ולא מביא קרבנותיו כלל.

- הריני נזיר מכאן ועד סוף העולם – הוי נזיר ל' יום, דקאמר אריכא לי מילתא וכו'.
- לרב פפא- ולא הוי נזירות כמנין הפרסאות שבעולם (והא דלא אמר מנין הפרסאות, דרצה שיהיה נזירות לכל פרסה ולא נזיר ארוך), דמיירי באתרא דלא מני פריס.
- ולא הוי כשער ראשי דעושה נזירות אחר נזירות, דהו"ל למימר מהלך ת"ק שנה משא"כ בשער דלית ליה קצבה ולא פירש לפי שלא ידע מנין השער.
- ולא הוי כאלף שנה דהוי נזיר ארוך, דכיון שאמר 'מכאן' משמע טפי אריכא לי מילתא.
- לרבה- דהימניס אינן מובדלים זמ"ז (וכן פרסאות, דסדנא דארעא חד הוא), משא"כ שערות דמובדלות זמ"ז.
- לרבה- מיירי באמר 'הריני נזיר אחת מכאן ועד סוף העולם'.
- הריני נזיר יום אחד, ושעה אחת – הוי נזיר שתיים, דסמך בדיבורו נזיר אצל היום ואצל השעה.
- וה"ה בהריני נזיר אחת ומחצה.
- הריני נזיר שלוששים ויום אחד – הוי נזיר ל"א יום, דהפסיק בתיבת שלוששים בינתיים.
- הריני נזיר שלוששים יום ויום אחד – הוי נזיר שתיים, דייתר בלשונו כ"פ 'יום', כר"ע דרדיש לישנא יתירא.
- הריני נזיר שלוששים יום ושעה אחת – הוי נזיר ל"א יום, דאין נזירות לשעות.

ח

- הריני נזיר כשער ראשי וכדו' או הריני נזיר כמנין ימות החמה וכדו';
- לת"ק- מונה נזירות אחר נזירות.
- לרבי- הוי נזיר ארוך, אא"כ אמר 'נזירות' דמונה נזירות אחר נזירות.
- לר' יהודה- כשער ראשי – הוי נזיר ארוך, אא"כ אמר 'נזירות'.
- כמנין ימות החמה – מונה נזירות אחר נזירות, כיון שאמר 'מנין'.
- הריני נזיר ע"מ שיהא בכרי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד;
- לר' שמעון- ספק נזירות להחמיר, אדם מכניס עצמו לדבר שספקו חמור מודאו (ולקמן יג) מפרש מאי תקנתיה ולמה מ"מ ספקו חמור).
- לר' יהודה- לא הוי נזיר, דספק נזירות להקל.
- קופה ריקנית לפניו ואמר הריני נזיר מלא הקופה; אמר שנזר נזירות אחת – הוי נזיר ל' יום. אמר שנזר סתם; לחזקיה: לר' שמעון- מונה נזירות אחר נזירות כל ימיו ולאחר שהתגלח שוב לא מתגלח, דמכניס עצמו לספק, וספק אם התכוון לקופה מלאה חרדל או קישואין או בצק.
- לר' יהודה- הוי נזיר ל' יום, דרואין אותה כמלאה בצק, דספק נזירות להקל.
- לר' יוחנן: אפי' לר' יהודה הוי נזיר ארוך כל ימיו מספק, דבכרי דלעיל ספק אם קיבל בכלל נזירות, משא"כ הכא דס"ל כרבי ונמצא שודאי קיבל נזירות אלא שיש ספק אם קיבל נזירות ל' (בצק) או ארוכה לכל ימיו (חרדל).
- הריני נזיר ואחת – מונה ב'. הוסיף 'ועוד' – מונה ג'. הוסיף 'ושוב' – מונה ד', ואין כוונתו להכפיל לו'.
- הריני נזיר הן – נזיר אחת. דיגון – שתיים. טריגון – שלוש. טטרגון – ארבע. פונטיגון – חמש.
- רק בית שיש בו ד' קירות מטמא בנגעים, דכתי' בפרשת נגעים ב' פעמים "קירות" דהיינו ד'.

פרק שני – הריני נזיר

ט

- הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה;
- לתנא קמא: לב"ש- הוי נזיר, דאין אדם מוציא דבריו לבטלה, וכשאמר גרוגרות הרי חוזר בו בתוכ"ד וס"ל דאין שאלה בהקדש, ונזירות כהקדש דכתי' "קדוש יהיה".
- לב"ה- אינו נזיר, דיש שאלה בהקדש. ואפי' נדר לא הוי, דלא נדר כדרך הנודרים.
- לר' יהודה: לב"ש- הוי נזיר, שהתכוין לאוסרם עליו כקרבן, דנזיר הוי לשון הפרשה.
- לב"ה- לא הוי נזיר, דלא נדר כדרך הנודרים.
- לר' נתן: לב"ש- הוי גם נזיר וגם נזיר.
- לב"ה- הוי נזיר בלבד, וכב"ש אליבא דר' יהודה. וי"א דר' נתן לא פליג, וס"ל כר' יהודה

- תוס'; בתוספתא איתא דרבבילה הוי כינויי כינויין לנזירות, דקרו לרבבילה תירוש, ופליגי ב"ש וב"ה אם יש נזיר בכינויי כינויין.
- תוס'; בתמורת עולה תמורת שלמים, לר' יוסי אף בגמר דבריו נתפס ולר' יהודה תפוס לשון ראשון, דבריו סותרין זא"מ, משא"כ בנזיר מגורגרות דאפשר שבסוף דבריו מפרש תחילתן.
- האומר ערך כלי עלי, לר"מ מתחייב בדמיו דאין מוציא דבריו לבטלה, דקרי ערך לדמי הכלי משום דערך האדם נמי הוי דמים, משא"כ בגורגרות דהכא דלא שייך בהן לשון נזירות כלל.
- הרי עלי מנחה מן השעורין; לת"ק - יביא מן החיטין, שאין מנחה באה שעורין אלא דחוטא ודקנאות. לר"ש - פטור, שלא התנדב כדרך המתנדבים, אמר "א"כ אמר 'אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא נדרתי כך אלא כך' דיביא חיטין.
- הרי עלי מנחה מן העדשים; לב"ש דלעיל - יביא מן החיטין, דאין אדם מוציא דבריו לבטלה.
- לב"ה דלעיל - פטור, כר"ש. ולא שייך אמר אילו וכו', דאין מנחה מעדשים.

י

- היתה פרה רבוצה לפניו ואמר 'אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני'; לב"ש - הוי נזיר.
- לב"ה - אינו נזיר.
- לר' יהודה - לב"ש הוי נדר.
- לתוספות - 'אמרה פרה זו' - שהפרה סבורה לא יכולה לעמוד, דהיינו שאנשים חושבים כך כמו "חשבה האוניה להשכר". 'הריני נזירה' - הריני נזיר מבשרה.
- להר"ר יוסף - אמר 'כמדומה אני דאמרה פרה זו הריני נזירה...' דאינה יכולה לעמוד ותדור נזירות אם תעמוד, ואפי' שלא אמר 'הריני נזיר' הוי כאומר אני אשלים דבריה ואהיה נזיר מבשרה וכו'.
- אם עומדת; לרמב"ח - שהתנה נזירותו ב'אם עמדה' מאליה, ועמדה מאליה, וקמ"ל שכוונתו מאליה דאין דרך ב"א לתלות בדבר שתלוי בידם. וב"ש וב"ה פליגי כי נזר מבשר, וכדלעיל גבי גורגרות.
- לרבא - התנה נזירותו ב'אם לא עמדה' (ו'לא' חיסורא מחסרא), ועמדה מאליה. לב"ש כוונתו 'אם לא אעמידנה' דהעולם סבורים שא"א להעמידה. לב"ה כוונתו שבכל ענין שעמדה לא יהיה נזיר. וב"ה לטעמייהו דב"ש קאמרי, דבשר לב"ה דגורגרות לא חל בכל גוונא.
- לרמב"ח, איצטריך ג'; גורגרות - לב"ש הוי נזיר אפי' שאינן כבשר דמיחלף ביין ששניהם עיקר סעודה. בשר - לב"ש הוי נזיר אפי' שאינו כגורגרות דמיחלפי בענבים ששניהם פירי.
- דלת - לב"ש הוי נזיר אפי' שלא מיחלף באיסורי נזיר כגורגרות ובשר. ואי תנא רק דלת, הו"א דב"ה פליגי רק בזה.
- תוס'; לרבא, איכא נפק"מ בהא דס"ל לב"ה דכוונתו שבכל ענין שעמדה אינו נזיר, וכגון שנזר מן היין ותלה נדרו ב'אם לא עמדה'.
- תוס'; רבא לא מוקי פלוגתייהו בהתנה 'אם עמדה' והעמידה בעצמו, דלב"ש כוונתו אם אעמידנה ולב"ה כוונתו אם תעמוד מאליה; לתי' א' - דא"כ אף לב"ה הוי נזיר ד'אם עמדה' משמע בכל ענין.
- לתי' ב' - דלב"ש הוי נזיר אם יעמידנה ואין דרך לתלות נזירות בדבר שבידו.

יא

- מזגו לו יין ואמר הריני נזיר ממנו - הוי נזיר לכל דבר.
- ואם אמר כן כשהוא שיכור - אסור בנדר רק ביין זה, דדרך ב"א להפציר בשיכור לשתות ואמר נזיר לסלק מעליו.
- יודע שיש נזירות אבל לא יודע שנזיר אסור ביין - לרבנן - הוי נזיר, לטעמייהו דאפי' מחד הוי נזיר. לר"ש - אינו נזיר, לטעמיה דבעי' שיזיר מכולן.

- הריני נזיר ע"מ שאשתה יין;
לריב"ל - פליגי רבנן ור"ש דלעיל, דהאי ע"מ הוי כחזין. ומודה ר"ש בקידוש אשה חוץ משאר כסות ועונה דהתנאי בטל, דאין קידושין לחצאין, משא"כ נזיר דר"ש יליף מקראי דבנזר מאחד מהן לא הוי נזיר (תוס').
- לרבינא - מודה ר"ש דהוי נזיר, דהו"ל מתנה ע"מ שכתוב בתורה ותנאו בטל.
תוס'; הריני נזיר ע"מ לגלח בבית חונניו;
- אי מגלח במקדש - גילה דעתו דלנזירות איכוון, וע"מ הוי מתנה ע"מ שכתוב בתורה.
אי מגלח בבית חונני - גילה דעתו דלצעורי מיכוון. דלשונו משמע שתיים.
- יודע שנזיר אסור ביין וסבור שחכמים יתירו לו מפני שאינו יכול לחיות בלי יין;
לתי' א' - פליגי רבנן ור"ש כדלעיל, דלרבנן הוי נזיר ולר"ש אינו נזיר.
- לתי' ב' - מיירי שנשאל לפני חכם על היין, דלרבנן לא הוי נזיר דסגי לישאל מאחד כמו שסגי לנזור מאחד, ולר"ש הוי נזיר דבעי' לישאל מכולן כמו שבעי' לנזור מכולן.
- לתי' ג' - הוי כנדרין אונסיין דלרבנן א"צ שאלה לחכם (כשמואל בנדרים) ולר"ש צריך שאלה (כרב אסי).
ודמי לאונסיין; לר"ת - דמיירי שבשעת הנדר יכל בלי יין ולבסוף נחלש.
- א"ג - דפיו היה להיות נזיר מיין ולכו לא היה, ופליגי (הכא ובנדרים) אי בעי' שאלה מדרבנן כשאין פיו לכו שוין.
- הריני נזיר ועלי לגלח נזיר - הוי נזיר, וצריך לגלח נזיר אחר ולהביא קרבנותיו.
שמע חבירו ואמר ואני - נפשט ש'אני' קאי אפלגא וקאי אפלגא דרישא והוי נזיר בלבד.

יב

- אשה - הוי קבוע אפי' שיכול לקדשה בשוק, דהדרא לניחותא. קן - הוי נידא, דלא הדרא לניחותא.
- בניידא - וכגון קן שהפריש לזובו ופרח גוזל אחד - מותר בכל הקנין שבעולם, ואפי' אותו אדם בזיבה אחרת ולא קנסוהו שלא שמר על הקן.
- בקביע - וכגון האומר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם ומת השליח - אסור בכל הנשים, דחזקה שליח עושה שליחותו וכולן ספק קרובותיה. והוי קנס מדרבנן, אבל מדאורייתא מותר דאזלינן בתר רובא, אע"ג דהוי קבוע, דאין האיסור ניכר לעצמו (תוס').
- בשליח קידושין דלעיל; מותר למשלח לישא אשה שאין לה קרובות (בת, נכדה, אם, סבתא, ואחות).
ומותר באשה שקרובותיה היו נשואות בשעה שעשאו שליח.
- ומותר אפי' שנתגרשו אח"כ, דהשליח אינו יכול לקדשן, דא"א למנות שליח
לדבר שהמשלח אינו יכול לעשות בעצמו עכשיו (בשעת השילוח).
- תוס'; כשבידו - עושה שליח; וכגון לושי קמח והפרישי חלה עבורי, דבידה לקנות (שטמ"ק) עיסה מגולגלת ולהפריש על הקמח.
- וכגון כתוב גט לארוסתי לכשאכניסנה אגרשנה, דבידו לגרשה כעת.
אא"כ מחוסר מעשה; וכגון כתוב גט ליכמתי לכשאכניסנה אגרשנה, דמחוסר מעשה בעילה.
- וכגון מה שיכולה ללוש ולגלגל עיסה, ומ"מ מהני להחשיכו כדבר שבא לעולם.
- הקם קודם שנדרה - הוי הקמה בטעות, דשמא תדור בדבר שא"א ליה להקים.
- הפר קודם שנדרה - לר"א - מופר. עשה שליח; לר' יאשיה - לא מהני, דכת' "אשה יקימנו ואשה יפרנו".
לר' יונתן - מהני, דשלוcho של אדם כמותו.
- לרבנן - לא מופר. ולכן גם לא מהני שליח לזה.
- לר' יונתן אליבא דר"א, אומר לאפטרופוס כל נדרים שתדור אשתי מכאן עד שאבוא ממקום פלוני.
ולא מיפר לה בעצמו כשיצא מביתו, דחושש שישכח או שיהיה טרוד מהדרך.
- תוס'; ולא מיפר לה עכשיו, דאינו רוצה להפר נדרים שלפני נסיעתו ומעדיף קודם לשמוע אותם.
ולא מיפר לה עכשיו לכשיצא, דמתוך כך תיפול קטטה ביניהם.

- חצי קרבנות נזיר עלי - יביא (דמי) חצי קרבנות בשביל נזיר.
- קרבנות חצי נזיר עלי - יביא לו את כל הקרבנות, דאין חצי נזיר.
- הרי עלי לגלח חצי נזיר - לר"מ - ויביא לו כל הקרבנות, דתפוס לשון ראשון ו'הרי עלי לגלח' משמע הכל.
- לרבנן - יביא לו חצי קרבנותיו, דהוי נדר ('עלי לגלח') ופתחו עמו (ד'חצי' קאי א'עלי').

יג

- הריני נזיר כשיהיה לי ולד נולד בת טומטום וכדו' - הוי נזיר, ולא בעי' ולד דמיחשב ביני אינשי דהיינו בן. הפילה; לר' יהודה דכרי - אינו נזיר, דלא מחית איניש נפשיה לספיקא.
- לר' יהודה דהפלאה - גם כנולד לא הוי נזיר, דבשעת הנדר לא הוי הפלאה.
- לר' שמעון - הוי ספק נזיר, דמחית נפשיה לספיקא, ויאמר אם היה בן קיימא הריני נזיר חובה ואם לאו הריני נזיר נדבה, דאם לא יאמר כן יאסר מספק כל ימיו ביין ובתגלחת ובטומאה.
- הריני נזיר כשיהיה לי בן והפילה והפריש קרבן לנזירותו וחזרה וילדה בר קיימא מאותו הריון; לר' שמעון - קדוש מספק, ואסור בגיזו ועבודה. ואינו לוקה עליו, דאפי' שילדה אח"כ אין בו קדושה ודאית (תוס').
- לר' יהודה - ספק בגמ', האם הוי הוכחה שגם הראשון לא היה נפל דטיפה אחת נחלקת לשנים והקרבן קדוש ליאסר בגיזו ועבודה, א"ד לא קדוש כלל דלא מחית נפשיה לספיקא ושמא מקצת הטיפה נקלטה מיד ומקצתה לאחר ב' או ג' ימים.
- הריני נזיר כשיהיה לי בן ואמר חבירו 'ועלי' או 'ואני' - ספק אם התכוין לעצמו או לחבירו.
- הריני נזיר כשיהיה לפלוני בן ואמר חבירו 'ואני' - ספק, אפי' שהכא ליכא כיסופא מחבירו.
- הריני נזיר ונזיר כשיהיה לי בן - אם נולד בנו באמצע נזירותו - משלים נזירותו ואח"כ מונה לשל בנו.
- הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר - מתחיל נזירותו וכשנולד בנו מפסיק לשל בנו ואח"כ משלים את שלו.
- ולא יגלח אחר שהשלים נזירות בנו, דאח"כ לא יוכל לגלח לשלו דאין גידול שיער פחות מל' יום (תוס').
- ה"נ כשיהיה לי בן ונזיר מאה - אם נשאר לפחות ל' יום להשלים לאחר נזירות בנו - יכול לגלח לנזירות בנו ולהשלים נזירותו ולשוב ולגלח (תוס').

יד

- ספקות: א. הריני נזיר לאחר כ' יום ומעכשיו נזיר, האם חל מעכשיו ולאחר כ' יפסיק וישלים אח"כ עוד י', א"ד התכוין שמכ' יעשה ב' נזירות, ומעכשיו דקאמר היינו שמעכשיו מקבל.
- ב. את"ל דלעיל כ' פנויים כיון די' לא חזו לנזירות, ספק בהריני נזיר לאחר כ' יום ומעכשיו מאה. « ונפשט שחל מעכשיו.
- ג. את"ל דלעיל חל מעכשיו דנזירות דכ' לא הוי הפסק כ"כ, ספק בהריני נזיר לאחר כ' יום ומעכשיו נזיר עולם, האם יתחיל נזיר עולם רק לאחר שישלים נזיר ל' כיון דהוי דהפסק דלא דמי נזיר עולם לנזיר ל', א"ד לא חשיב הפסק כי יכול להשאל על נזיר ל' ואפי' לא נשאל יתחיל נזיר עולם מיד.
- ד. את"ל חל מיד, ספק בהריני נזיר שמשון לאחר כ' יום ומעכשיו נזיר סתם, האם מכ' יעשה סתם נזירות ואח"כ נזירות שמשון, א"ד יתחיל מיד נזירות סתם ובכ' יפסיק ויתחיל נזירות שמשון.
- ה. אמר כמשה ב' באדר, האם היינו יום מותו ונזירות קביל, א"ד יום הוולדו ושמחה קביל.
- תוס': ספק דנזירות שמשון לא מצי בעי בנזיר עולם, דודאי חל נזיר סתם מעכשיו כיון דאפשר לישאל על נזיר עולם, משא"כ נזיר שמשון שא"א לישאל עליו כלל.

- הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר – מפסיק באמצע נזירותו לנזירות של בנו. נטמא בנזירות בנו; לר' יוחנן – סותר גם את שלו, והוי חדא נזירות אריכתא.
לריש לקיש – סותר רק את של בנו, דנזירות דידיה לחוד ודבריה לחוד.
ומודה ר' יוחנן; א. בטומאה בימי השלמה שלו, דסותר רק את שלו.
ב. בהריני נזיר ונזיר כשיהיה לי בן ונטמא בימי בנו דסותר רק של בנו, דכבר נסתלק לגלח שלו.
- גילחוהו ליסטים בע"כ ביום כ' לנזירותו – מגלח ומביא קרבנותיו ל' יום לאחר שגילחוהו, דאין גידול פחות מל'. נטמא בכ' האחרונים; לרב – אינו סותר, דלא קאי בנזירות אלא משלים לגידול השיער.
לשמואל – סותר הכל, דהוי חד נזירות (משא"כ בהפסק בנו או צרעת דפליגי ר"י ור"ל).
- נטמא לאחר שנזרק הדם קודם גילוח;
לר"א דתגלחת מעכבת – הוי כנטמא בתוך מלאת וסותר ז' ויחזור ויביא קרבנותיו.
לרבנן דתגלחת לא מעכבת – לא סותר ואין לו תקנה למצוות גילוח, ומותר ביין ובטומאה בלא גילוח.
- נזיר שכלו לו ימיו ועומד ביום הבאת קרבנותיו;
לר' יוסי בר"ח – לא לוקה על תגלחת יוין, משא"כ טומאה דלוקה עליה דכתי' בה "ושמא ראש נזרו"
דהיינו שכבר שלמו ימיו ונזרו תלוי רק בגילוח ראשו. ואיתותב.
לבריייתא – לוקה גם על תגלחת ויין.

נד

- הריני נזיר לכשיהא לי בן ונזיר מאה יום;
נולד ער ע' – נזירות בנו נבלעת בתוך המאה, וסה"כ מונה מאה. משא"כ בקיבל קודם מאה ואח"כ לבנו, דצריך להשלים קודם למאה ואח"כ מונה ל' לבנו.
נולד לאחר ע' – לבבלי – נזירות בנו אינה נבלעת כלל, ומשלים למאה לאחר שמיסים ל' לבנו.
לירושלמי – נבלעת קצת, שאם נולד כפ' ישלים למאה ועשר וכדו'. ואפשר לפרש את הירושלמי כהבבלי (תוס').
- נולד ביום ע' – למתני' – עולה רק לנזירותו, ונזירותו בנו תסתיים ביום ק'.
לרב – עולה לכאן ולכאן, ונזירותו בנו תסתיים ביום צ"ט.
ומודו כו"ע; א. בנולד ביום א' דעולה לשניהם, דכיון שהוא תחילת נזירות למה יעלה לאחר טפי מלשני.
ב. בנזר ב"פ דיום ל' עולה לכאן ולכאן, דהוי תחילתו של ראשון וסופו של שני דיכול לקבל נזירות בחצי היום.
- תוס'; לרב דיום ע' עולה לכאן ולכאן – יכול לגלח ביום ק'. ואע"ג דאם לא נולד בנו היה לו לגלח ביום ק"א, מ"מ הוי מדרבנן דגזרו אטו היכא דאמר שלימים אבל מדאורייתא מקצת היום ככולו, והכא אוקמיא אדין תורה.
- בטלה גזירת שבעה; לתנא קמא – אם נקבר ג' ימים קודם הרגל.
« להלכה – אפי' שעה אחת קודם לרגל (תוס').
בטלה גזירת שלושים; לתנא קמא – אם נקבר ח' ימים קודם לרגל.
לאבא שאול – אפי' ז' ימים קודם לרגל, דז' עולה לכאן ולכאן. ואפשר דה"מ באבילות דרבנן אבל בנזיר דאורייתא לא אמר עולה לכאן ולכאן.
- כשבטלה גזירת שלושים; לתנא קמא – אם לא סיפר קודם הרגל אסור לספר אחר הרגל.
לאבא שאול – מותר בכל גיונא.
- לר' יוסי, זב בעל שתי ראיות ושומרת יום כנגד יום שטבלו, ושחטו וזרקו עליהם פסח, ואח"כ ראו – מטמאין למפרע ופטורין מפסח שני; אן דטמאין למפרע מדרבנן, ופטורין מפסח שני דמדאורייתא היו טהורין בשעת שחיטה (כרב דעולה לכאן ולכאן).
- אן דטמאין למפרע מדאורייתא (דלא כרב), ופטורין מפסח שני דטומאת התהום (שלא יודע שנטמא) דזיבה התירו לעושי פסח.
- זב שראה בשביעי; לר' אושעיא – סותר הכל, דטמא (גם) למפרע מדאורייתא ובעי' "וספר לו ז' ימים".
לר' יוחנן – סותר יום אחד, דמדאורייתא עלה לו מקצת היום וטמא למפרע מדרבנן.

טז

- למ"ד מדאורייתא טמאה (רק) מכאן ולהבא, אע"ג דתחילת היום עולה לה לשימור (כאילו נשמר יום אחד בטהרה), מ"מ משכחת לה זבה גמורה; אן בשפעה ג' ימים רצופים.
אן בראתה ג' ימים סמוך לשקיעה.
תוס': ולא משכח"ל ברואה ג' לילות; לרש"י - דלמ"ד מקצת היום ככולו גם תחילת הלילה עולה לשימור.
לתוס' - תחילת הלילה אינו לשימור, אלא שסוף היום עולה לשימור
כתחילת היום (בזבה קטנה ולא בזבה גדולה).

מי שאמר - פרק שלישי

- נזיר שנטמא בל'; לרבנן - סותר הכל, לרב מתנא - מדאורייתא ומביא קרבן טומאה.
לבר פדא - מדרבנן ולא מביא קרבן, גזירה להיכא דאמר הריני נזיר ל' יום.
לר"א - סותר ז', לרב מתנא - דמקצת היום ככולו אפי' נטמא קודם הבאת קרבנותיו.
לבר פדא - דלא גזר.
• הריני נזיר ל' יום ונטמא בל' - סותר הכל; לרב מתנא - דמיתורא דלישנא כאילו אמר שלימים.
לבר פדא - דכיון שפירש ל' יום לא הוי כסתם נזירות.
לתוס' - לר"א בעי' אחרונים (רבים) כדכתי' "והימים הראשונים יפלו", ומ"מ סותר הכל מדכתי' "וזאת תורת הנזיר ביום מלאת" נטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר.
למהר"ף - דרשא ד"וזאת" ודרשא ד"והימים הראשונים" נאמרו רק בנזירות ארוך כמאה יום ולא בנזירות מועטת.
• הריני נזיר ק' יום ונטמא בק'; לרבנן - סותר הכל, כדלעיל בהריני נזיר ל' יום.
לר"א - סותר ל', מדרשא ד"וזאת". ואפי' לרב מתנא דאמרינן בסתם נזיר מקצת היום ככולו, לתוס' - הכא מיירי שאמר מאה שלימים.
למהר"ף - ד"וזאת" נאמרה רק בנזירות מרובה.
• נטמא ביום ק"א; לרבנן - סותר ל' מדרבנן, דגזרינן אטו סתם נזיר שנטמא בל'.
לר"א - סותר ז', דלא גזר, דבל' גופיה לא סתר לר"א.
תוס': וה"ה לרבנן סתם נזיר שנטמא בל"א סותר הכל מדרבנן. וה"מ לרב מתנא אבל לא לבר פדא, דמה"ת יום תגלחת והבאת קרבנותיו הוי בל', נמצא יום ל"א כיום ק"ב.

יז

- נזיר בקבר - דהיינו שנזר בבית הקברות או כשהיה טמא - חל נזירותו לשתיית יין ולתגלחת.
לטומאה; לר' יוחנן - לוקה אם נטמא, דרחמנא פטריה (לקמן) מקרבן (נזיר טמא) ולא ממלקות.
לריש לקיש - אינו לוקה, דמעטיה רחמנא מכל דין טומאה. ומ"מ אסור ליטמא (תוס'). ואיתותב.
• תוס': לס"ד בגמ' דלר"ל לא חל נזירות כלל (גם ליינן ולתגלחת) וצריך לקבל שוב;
מ"מ סגי בקבלה מועטת שיאמר יחול עלי הנזירות.
ומ"מ עובר כבל תאחר אם לא מקבל מיד כשיטהר.
• נטמא במזיד - וכגון שהתרו בו אל תנזור בבית הקברות - לוקה אף בלא שהייה. וחשיב לאו שיש בו מעשה, דאינו יוצא משם.
נטמא באונס - וכגון שנכנס בשידה וחבירו פרע מעליו מעזיבה - ספק אם לוקה רק בשהייה כגבי בית המקדש, א"ד גמרינן שהייה במקדש (באונס) ולא בחוץ.

- נזיר שנשטמא – סותר את ימי הטהרה שלפני הטומאה, וגם ימי הטומאה אינן עולין לו למנין נזירותו. נזיר שנצטרע – לא סותר ימי טהרה, דדרשינן לקמן (מד.) שסותר רק על טומאה (ולא על יין וגילוח וצרעת). ימי חלוטו – אינן עולין לו, ק"ו מנזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת דטהרה (כשישלים נזירותו) דא"צ לגלח בשביעי (כדלקמן), וכ"ש ימי חלוטו דמגלח שערו כשיתרפא מצרעתו ואין שערו עומד לנזירות טהרה.
- ימי הסגרו – עולין לו, דאין זקוק לגלח.

יח

- נפשט שטמא שנזר אינו טעון גילוח (בז' לטהרתו) כשם שאינו טעון קרבן (בח'), דקרא ד"וטמא ראש נזרו" מיירי בנזיר טהור שנשטמא; א. דכתי' אח"כ "והימים הראשונים יפלו", משמע שמדובר שהיה קודם טהור. ב. ד"וטמא ראש נזרו" מיותר, שלא תלמד בק"ו, שטהור טומאתו הזקיקתו לגילוח וקרבנן וכ"ש טמא מתחילתו שטמא ביותר.
- נזיר שנשטמא; לר' יוסי בר"י – חלה נזירות טהרה מז' לטהרתו, מיתורא ד"וקדש את ראשו ביום ההוא" ביום תגלחתו. וכן ס"ל לר"א (תוס').
- לרבנן – חלה ביום ח', דכתי' "וכפר עליו" בח' והדר כתי' "וקדש את ראשו". ו"ביום ההוא" לומר לך אע"פ שלא הביא קרבנותיו.
- לחכמים – חלה כשיביא חטאתו, דכתי' "והזיר... והביא... לאשם" אע"פ שלא הביא הזיר. ולא דרשינן והזיר בזמן שמביא, ד"ההוא" אע"פ שלא הביא אשמו.
- לר' ישמעאל – חלה כשיביא חטאתו ואשמו, ד"ההוא" אע"פ שלא הביא עולתו. ולרבנן עולתו לא בעי מיעוטא דהוי דורון בעלמא.
- נזיר שנשטמא טומאות הרבה, כדי שיתחייב קרבן על כ"א בעי' תרתני;
- א. בעי' שנשטמא לאחר שחלה נזירות דטהרה (כל חד כדאית ליה), דקודם לכן הוי טומאה אריכתא.
- ב. בעי' שנשטמא כל פעם לאחר שהזהו וטבל והגיע היום השמיני, שיצא לשעה שראוי להביא קרבנותיו.
- לרבי דלעיל, אם נשטמא כליל שמיני והזהו וטבל ונשטמא כליל שמיני הבא;
- אי לילה מחוסר זמן – מביא קרבן אחד לכולן, דלא ראוי להביא קרבנותיו ולא חלה נזירות טהרה.
- אי לאו מחוסר זמן – מביא קרבן לכ"א, דחשיב שעה שראוי להביא קרבנותיו וחלה נזירות טהרה.

יט

- נזרה ונשטמא והפר בעלה; למ"ד מיעקר עקר – לא תביא קרבנות, חוץ מחטאת העוף למ"ד נזיר חוטא, דמצינו חטאת העוף שבאה על הספק.
- למ"ד מיגז גיז – תביא קרבנותיה ואפי' עולת העוף.
- לר"א הקפד אף נזיר טהור הוי חוטא, וכתי' חטא בטמא הואיל ושנה בחטא, שהאריך צערו מלהנות מייז.
- טמא שנזר ונשטמא שוב ביום א' לטהרתו; לרבנן – סותר.
- לר"א – אינו סותר, דכתי' "והימים הראשונים יפלו" דסותר מיום ב' לטהרתו.
- נזיר טהור שנשטמא; לעולא – מודה ר"א דסותר אפי' יום אחד, דכתי' "והימים הראשונים יפלו" כי טמא נזרו" משום דבטומאה נזר. ואיתותב.
- לברייא – פליגי גם בזה. ולר"א סותר אפי' שיש רק ב' חצאי ימים וכגון שקיבל החצי היום ונשטמא בחצי יום ב', דכתי' "יפלו" מ"מ, ואפי' שאין יום שלם (תוס').
- ר"א פליג גם בימים אחרונים, דבעי' דומיא דראשונים, ונזיר מאה שנשטמא ביום המאה אינו סותר. ומ"מ סותר ל', דכתי' "וזאת תורת הנזיר ביום מלאת" נשטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר. ובעי' גם קרא ד"הימים הראשונים"; אן דאל"כ הו"א דמלאת היינו יום ק"א.
- אן בשביל הימים הראשונים.

ב

- מי שנזר בחו"ל נזירות מרובה והשלים שם נזירותו ואח"כ בא לארץ; לב"ש - יעשה בא"י עוד ל' יום.
לב"ה - יתחיל בא"י מהתחלה.
ומודו ב"ש בנטמא אח"כ בא"י שמתחיל הכל מהתחלה.
- לתי' א': לגי' שלפנינו - לב"ש גזרו על ארץ העמים משום גושה בלבד, ולב"ה גזרו אף משום אורא וכן החמירו לסתור הכל.
- לגי' תוספות - לב"ש גזרו אף משום אורא ולא הוי קקבר ולא גזרו, ולב"ה גזרו רק משום גושה וגזרו לסתור הכל דמיחלפא ארץ העמים בקברות דדינן שווה.
- לתי' ב': פליגי אי קנסו ל' יום או מהתחלה, ולגי' שלפנינו - לכו"ע משום גושה.
לגי' תוספות - לכו"ע משום אורא.
- הילגי המלכה עשתה ז' שנים בחו"ל ועוד ז' בא"י ע"פ ב"ה;
לננא קמא - ונטמא בסוף ז', ובסה"כ עשתה כ"א.
לר' יהודה - לא נטמא, ובסה"כ עשתה י"ד.
- כת אחת אומרת שנזר ב' ואחת אומרת שנזר ה'; למיתנין - לב"ש נחלקה עדותן, ולב"ה יש בכלל ה' ב'.
לר' ישמעאל - לכו"ע יש בכלל ה' ב', ופליגי בע"א אומר ב' וע"א אומר ה'.
- ומודו כו"ע בא' אומר 'חמש ולא שתים' וא' אומר 'שתים ולא חמש' דנחלקה עדותן.
ומודו כו"ע במונה; שא' אומר 'אחת ושתים' וא' אומר 'שלוש וארבע וחמש', לרב - דלכו"ע נחלקה עדותן.
למערבא - לא הוי הכחשה.
- תוס'; הא דב' כיתי עדים; או מיירי שהנודר מכחיש כל אחת ואחת.
או מיירי שאומר איני יודע.
- או מיירי שבאו הכיתות ביחד ושותק, דלא הוי שתיקה כהודאה כיון שמכחישין זא"ז וא"צ להכחישן.

מי שאמר - פרק רביעי

- אמר 'הריני נזיר' ושמע חבירו ואמר 'ואני' - הוי נזיר.
לר"ל - מיירי שחבירו אמר בתוך כדי דיבור (שלום עליך רבי), דהיינו ג' תיבות.
- לרבי - מהני ג"ס מיד לאחר כדי דיבור, דהיינו ד' תיבות.

כא

- נפשט שכל חד בחבריה מתפיס, ולא בראשון. ונפק"מ;
א. דסגי שכ"א יהיה בתוכ"ד לחבירו, ואפי' מאה, וא"צ שכולם יהיו בתוכ"ד לראשון.
- ב. הותר אמצעי - הימנו ולמטה מותר, דחכם עוקר את הנדר מעיקרו, ואין כולן תלויין בראשון.
- אמר 'ידי נזירה' וכדו' - לא אמר כלום, אא"כ תלה בדבר שהנשמה תלויה בו, וכגון 'ראשי' ו'כבדי'.
- ואא"כ שמע את חבירו שנדר, וכגון; 'פי כפיו' מיין, 'שערי כשערו' מלגוז, 'ידי כידו' מלהטמא למתים, ו'רגלי כרגליו' מלהכנס לבית הקברות. ומהני אפי' לר"ש דאמר עד שיזור מכולן, דלא גרע מידות.
- נפשט דלר' אלעזר הקפר בעל מיעקר עקר ולרבנן מיגז גיזו.
ונפק"מ; א. לאשה שנדרה בנזיר וחברתה אמרה 'ואני' ושמע בעלה של ראשונה והפר לה.
- ב. נטמאה ואח"כ הפר לה, האם לוקה (כמזיד) ומביאה קרבן עולה ואשם (בשוגג) או לא.
- ומודה ר' אלעזר הקפר דתביא חטאת העוף;
או לכפרה על שציערה עצמה מיין וחטאת העוף באה על הספק.
או (אם הפרישה לפני שהפר) דהוי כחטאת שמתו בעליה דלא נפקא לחולין.

כב

- לר"ש, אשה שנדרה בנזיר ואמרה חברתה הריני כמותך - אע"ג דבעל מיגז גיזי - כשהפר שתיקה מותרות. לר"י - ומורה ת"ק לר"ש, דה"ק אם סופך שתהיה מותרת לא יחול עלי נזירות כל עיקר. למהרהר - לר"ש אפי' אמרה 'ואני' לבד מפרשינן כאילו אמרה 'הריני כמותך', ות"ק פליג.
- בעי רמב"ח: הרי עלי כבשר זבח שלמים, בעיקרא מתפיס (לפני זריקה) ואסור או בסיפא מתפיס (לאחר זריקה) ומותר. י"א דאין לדמות ספקו לחברתה שאמרה 'ואני', דהתם לאחר זריקה הוא עדיין קדוש, משא"כ הכא דלאחזק שהפר אין כאן נזירות.
- י"א דאין לחלק ביניהם.

יש מפרשים - דרמב"ח מיירי בשלמים לאחר זריקה (כגמ' בנדרים), ולמ"ד שיש לדמות להכא אין ראייה דמיגז גיזי, דלעולם מיעקר עקר ומ"מ חברתה אסורה כי בעיקרא מיתפסה.

לתוספות - רמב"ח מיירי בשלמים קודם זריקה (דלא כגמ' בנדרים), ולמ"ד שיש לדמות להכא נפשוט דבמעיקרא מתפיס, דהכא כשאמרה 'ואני' אסורה אפי' שידעת שהראשונה יכולה לבוא לידי היתר ע"י בעלה.

- ספק: אמרה לה הריני נזירה בעיקבך, האם בעיקבך היינו בסופך כמו "ואתה תשופנו עקב" ואם תותר ראשונה תותר שניה, א"ד בעיקבך היינו בדמעיקרא וכמו "עקב אשר שמע אברהם בקולי" ואם תותר ראשונה שניה אסורה דבעל מיגז גיזי.
- הריני נזירה ואמר בעלה 'ואני' - אינו יכול להפר; או משום דבעל מיעקר עקר ונמצא מיפר לעצמו (כא:). או משום דהוי כאומר בעיקבך בסופך, דבידו להתירה ובדעתו להתיר יותר משאר מתפיסים.
- או משום ד'ואני' הוי כאומר קיים ליכי.
- הריני נזיר ואת - הוי נזיר רק אם אמרה אמן, דכאילו אמר 'אם את' דתלה נדרו בנדרה.
- הפר לה; למ"ד מיגז גיזי - מופר לה ושליו קיים.
- למ"ד מעיקר עקר - אין יכול להפר.
- אמר ואת בתמיה - הוי נזיר ומיפר לה לכו"ע, דלא תלה נדרו בנדרה.

כג

- לא ידעה שבעלה הפר ושתתה יין; לתנא קמא - אינה לוקה. ומ"מ צריכה כפרה דכתי' "אשה הפרה וה' יסלח לה".
- לר' יהודה - תספוג מכת מרדות.
- "ולא ידע ואשם"; לתנא קמא - מיירי אפי' באכל חתיכה ספק שומן ספק חלב. וצריך אשם אפי' דלהיתרא איכזן.
- לאיסי בן יהודה - דוקא בב' חתיכות א' חלב וא' שומן, אבל בחתיכה אחת של ספק אינו חייב באשם תלוי. וסגי ליה באשם אע"ג דאיכזב איסורא.
- אכילה גסה; אם נפשו קצה באכילה - לא הוי אכילה, ולא יוצא בה יד"ח פסח ופטור עליה ביו"כ.
- אינו רעב לאכול לחיאבון - הוי אכילה בדיעבד.
- "וצדיקים ילכו בם" - זה בנות לוט שנתכוונו לשם מצווה.
- "ופושעים יכשלו בם" - זה לוט שנתכוין לעבירה, או כמ"ד עכו"ם אסור בבתו.
- או לכו"ע, דכבר פירשו האומות מעצמן מעריות.
- ולא נאנס מיין, דידע בקומה של בכירה, ולפניא אחרינא לא היה לו לשתות יין.
- אדם שלומד לקפח אחרים - נוח לו שלא נברא.
- לומד להתגדר ולקנות שם - מתוך שלא לשמה בא לשמה. וכן מצינו במ"ב קרבנות שהביא בלק שלא לשמה, שבזכותן יצאה ממנו רות.
- גדולה עבירה שלא לשמה (לשם מצוה) כמצוה שלא לשמה;
- וכגון תמר שזינתה כי ראתה שגדל שלה ויצאו ממנה מלכים (דוד והלואה) ונביאים (אמון והלואה).
- וכגון יעל. ולא הייתה צריכה ליהרג ולא לעבור, דהוי קרקע עולם.
- ולא נהנתה מעבירה, דטובתן של רשעים רעה היא אצל צדיקים, דשרא בה זוהמא.

- צעירה - קראה לבנה בן עמי ולא מואב, ובשכר שיחה נאה כתי' בעמון "לא תצורם" כלל.
- בכירה - קרמה לצעירה, וכזכות זה בתוך ד' דורות בלבד יצא ממנה מלך בישראל.

כר

- הפרישה בהמתה לנזירותה ואח"כ הפר בעלה;
בבהמה שלה - חטאת תמות (כחטאת שמתו בעליה) ועולה ושלמים יקרבו.
בבהמה שלו - תצא לחולין; ו"א דה"מ לרבנן (ומיירי שהקנה לה לקרבנות. ולא הקנה לה כעת, דא"כ הרי קיים נדרה), אבל לר' יהודה לא תצא לחולין דמשועבד לה והוי כשלה.
וי"א דה"מ לר' יהודה, אבל לרבנן אפי' לא הפר לה תצא לחולין דלא משעבד לה כלל.
- וי"א דהוי לכו"ע, דרק במילתא דצריכא מקנה לה (לרבנן דמיירי בהכי) ומשועבד לה (לר' יהודה), משא"כ הכא שחפר ואינה צריכה לה.
- תוס': מודה ר' ישמעאל בניזיר טהור דעולתו דורון, ובהפר לה מביאתו, משא"כ טמא דכתי' ביה "וכפר".
- שלמים שהפרישה משלה והפר - אינן טעונין לחם, דכתי' "על כפי הנזיר" ואין כאן כפי הנזיר.
- ואם כבר הקדישה את הלחם - טעון פדייה; למ"ד מיעקר עקר - שלא יאמר הקדש יוצא בלא פדייה.
למ"ד מיגז גיזי - אפשר לפדות כי אין בלחם קדושת הגוף עד שישחט עליו הקרבן.
- לר' יהודה, משועבד לפי עושרו להביא קרבנות אשתו, חוץ מנדרים ונדרות, שלא תדור אלף עולה ליום.
וחוץ ממה שנתחייבה קודם שנשאת.
- וחוץ ממילתא דלא צריכא (לחד מ"ד לעיל).
- הבהמה שלה; א בקימצה מעיסתה, ומיירי באמר לה צאי מעשה ידיך במזונותיך והותירה.
או מיירי בלא אכלה לשוכע, והא דמותר לבעל הוי כהזולו המזונות.
- א בהקנה לה אחר וא"ל ע"מ שאין לבעליך רשות בהן, והוסיף 'אלא מה שאת נושאת ונותנת לתוך פיר', דר"ת פסק כרב בנדרים.
- ד' שלמי נזיר אין טעונין לחם דאין בהן "על כפי הנזיר", ואין טעונין זרוע להתבשל עם האיל ולעשות תנופה: א. הפרישה ואח"כ הפר לה בעלה.
- ב. איש שהדיר את בנו והבן (או קרוביו) מיחה בגילוח או בדיבור.
- ג. נזיר שהפריש קרבנותיו ומת.
- ד. נזיר שהפריש ואבדו, ונמצאו לאחר שנתכפר באחרים. וכולם במתני' חוץ מזה דהוי מסברא.
- ואיכא גם שלמי נזיר ששחטן שלא כמצוותן (שלא לשמן או שהביא בן שנה במקום שתיים), דכשרים ולא עולין לבעלים לשם חובה. ולעיל חשיב רק כמצוותן.
- שלמים נאכלים לב' ימים, חוץ משלמי נזיר דהוי כתורה דנאכל ליום אחד.

כה

- הני ד' דלעיל, אם הפריש מעות קרבנות לנזירותו;
מעות סתומין: אמר 'לנזירותי' - יפלו המעות לנדרבה (עולת נדרה, ונסכיה באין משל ציבור) וה"ה שייכול להביא ככולן שלמים, דיכול לימלך, חוץ ממת, דלא שייך מימליך והרי הם כתחילת הפרשה שהם כמפורשים גם לחטאת.
- 'לקרבנות נזירותי' - יפלו לנדרבה כדלקמן.
- מעות מפורשין: שפירש אלו דמים לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים;
- דמי חטאת - ילכו לים המלח, ולא נהנין (מדרבנן, או מדאורייתא כמחיים) ולא מועלין בהן.
- דמי עולה - יביאו עולה, ומועלין בהן.
- דמי שלמים - יביאו שלמים, ונאכלין ליום אחד (כחומר שלמי נזיר) ואין לחם וזרוע.

- 'לקרבנות נזירותי' יפלו לנדבה, אע"ג דמעורב בהן דמי חטאת ושלמים דא"א להביא בכולן קרבן אחד דהא 'קרבנות' קאמר; לר' יוחנן – דמ"מ איכא הלמ"מ במעות נזיר שמעורב בהן דמי חטאת שיפלו לנדבה. לריש לקיש – דכתי' "לכל נדריהם ולכל נדבותם" – מותר נדר יהא לנדבה, ומסברא מיירי קרא במעורב בהן דמי חטאת ושלמים דאל"כ לא צריך קרא. ולא קאי גם במעות מפורשין, דאיכא קרא והלמ"מ דדינא שונה כדלקמן.
- מותר חטאת ואשם (כגון ולדה, ותמורתה, והני ד' דלעיל וכדו'); מקרא – 'ילפי' דלא יקריבנה לחטאת ואשם, דכתי' "רק קדשיך... תשא... ועשית עולותיך הבשר והדם", דמיירי במותר עולה ושלמים דלגופיה איכא קרא אחרינא, ו"רק" למעט חטאת ואשם. ומ"מ בעי' הלמ"מ דה' חטאות (ולד, תמורה, מתו בעליה, נתכפרו בעליה, עברה שנתה. וסימנך: ותמנ"ע) שלא יקריבנה אפי' לעולה או שלמים. מהלמ"מ – גמירי דחטאת מתה ואשם תקרב לעולה (לג' ר"ת).
- ומ"מ בעי' קרא ד"רק" שאם הקריב עובר בעשה זה, דלאו הבא מכלל עשה עשה. ר"ע טעה וסבר שר' ישמעאל לית ליה הלמ"מ והביא קרא ד"רק" למעוטי הקרבה, ולכן הקשה עליו שאשם אפשר ללמוד מ"אשם הוא" – בהוייתו יהא.
- ר"ת: מהלמ"מ – כל שבחטאת מתה באשם תקרב עולה בלא שום ניתוק (מסירה לרועה). מדרבנן – בעי' ניתוק, דגזרינן לאחר כפרה אטו לפני כפרה. מקרא – "הוא" בהוייתו יהא; ו"א דילפי' מיניה דבעי' עקירה שצריך שישחטנו לשם עולה. וי"א דילפי' מיניה דלא בעי' עקירה ושוחטו סתם וכשר לעולה, דבהוייתו יהא היינו כמו שעתיד להיות כשיסתאב ויפלו דמיו לעולה בלא עקירה. ולג' דלפנינו (דלא כר"ת) ילפי' מקרא ד"הוא" שאם לא ניתק לרעייה אינו כשר לעולה.